

Factorii psihosociali ai delinvenției juvenile

Ramona Sava

Există numeroase studii care se ocupă de delinvenția juvenilă, încercând să delimitizeze factori etiologici ai acesteia.

Cercetătorii consideră că în etiologia delinvenției juvenile intervin trei mari categorii de factor care interacționează: factorul psihointividual, factorul psihosocial și factorul social, primul având o influență directă, iar ultimii doi intervenind indirect.

În dezvoltarea firească a copilului, factorii psihosociali, în primul rând familia, dar și celelalte instanțe de socializare, joacă un rol deosebit de important. Există însă situații în care aceste instanțe de socializare nu intervin adecvat, ceea ce nu permite realizarea unei socializări concordante, în acord cu normele și valorile societății. Astfel, în cazul delinvenției juvenile aven de-a face cu o disocializare, care are drept rezultat conturarea unui comportament antisocial.

Am urmărit în această lucrare influența factorilor psihosociali, în primul rând familia, în etiologia delinvenției juvenile. Factorii familiali, considerați ca fiind cei mai importanți au o influență decisivă pentru că pe de o parte duc la formarea unor trăsături și comportamente care se constituie în adevărate predispoziții spre delinvență, iar pe de altă parte împing copilul la integrarea într-un grup delictogen, și astfel copilul conformându-se statutului acestui grup, devine un adevărat delinvent. Astfel, se conturează al doilea factor psihosocial implicat în etiologia delinvenției juvenile: grupul delictogen. Un al treilea factor urmărit a fost școala. Principalul factor rămâne însă factorul familial: carențele socio-afective, carențe socio-educative, atmosfera conflictuală perturbarea climatului moral etc.

Importanța studierii acestor factori derivă din necesitatea prevenirii actelor delinvențe, încă din copilarie. Dacă nu se intervine precoce și eficient delinventul de azi poate deveni un veritabil infractor odată ajuns la vîrstă adultă.

Cunoașterea acestor factori psihosociali ar putea permite elaborarea unor programe de prevenire sau intervenții eficiente încât să se contracareze efectul acestor factori, să se scadă rata delinvenției juvenile și prin urmare a infracționalității.

1. Factorii psihosociali implicați în formarea și dezvoltarea personalității

Formarea și dezvoltarea personalității este un proces complex și presupune interacțiunea mai multor categorii de factori. Este rezultatul acțiunii condițiilor externe ce acționează prin intermediul condițiilor interne. Condițiile externe sunt: familia, educația, iar condițiile interne sunt reprezentate de potențialitățile ereditare.

Deci în dezvoltarea personalității și comportamentului contribuie interacționând:

- factori biologici: ereditatea, maturizarea organică a SNC
- factori psihosociali: mediul și educația prin care se realizează socializarea.

Astfel, mediul social are o contribuție esențială în dezvoltarea copilului. Trebuie făcută în acest context, distincția între mediul social în sens larg, care cuprinde nivelul de dezvoltare socială în ansamblul ei și mediul social în sens restrâns care este reprezentat de influențele psihosociale apropiate: familie, școală, grup de prieteni. Acest mediu se remarcă prin încărcătura afectivă care rezultă din relațiile interpersonale dintre membrii săi și care își pune amprenta asupra dezvoltării copilului.

Influențarea psihosocială a copilului se realizează prin procesul de socializare. La naștere individul este un "candidat la socializare" (V. Preda) cu multiple potențialități înnăscute